

**Predsjednik Vlade Crne Gore Duško Marković
Zajednička sjednica Vlade Crne Gore i Vlade Republike Sjeverne Makedonije
Uvodno obraćanje**

Podgorica, 24. maj 2019.

Uvaženi predsjedniče Vlade,

Uvaženi potpredsjednici, ministri i generalni sekretari,

Dame i gospodo,

Velika mi je čast što imam priliku da otvorim rad sjednice Vlade Crne Gore i Vlade Republike Sjeverne Makedonije. Drago nam je da ste ovdje i što je prva zvanična posjeta predsjednika Vlade Zorana Zaeva Crnoj Gori poslužila kao idealna prilika da nas okupi u Podgorici. Ovo je ujedno i prva zajednička sjednica vlada sa drugom državom koju organizujemo u Crnoj Gori, što dovoljno govori o značaju koji pridajemo odnosima sa našim makedonskim prijateljima.

Crna Gora i Sjeverna Makedonija imaju mnogo toga zajedničkog, počev od iskustva saživota u istoj državi, do toga da smo u ključnim istorijskim momentima sačuvali mir i u temelje državnosti naših zemalja čvrsto ugradili multikulturalizam, multietničnost i međuvjersku toleranciju.

Sjeverna Makedonija je država sa kojom Crna Gora nema niti jedno otvoreno pitanje, sa čijim zvaničnicima vodimo intenzivan i dijalog na svim nivoima.

Prije nego što kažem nešto više o odnosima naših država, dozvolite mi da još jednom čestitam Vladi Sjeverne Makedonije na čelu sa premijerom Zaevim, što su u ključnom istorijskom momentu pronašli prostor za djelovanje i odlučno krenuli sa rješavanjem otvorenih pitanja sa susjedima. Naročito ratifikacijom Prespanskog sporazuma, Vlada na čelu sa predsjednikom Zaevim učinila je mnogo, kako na unutrašnjem, tako i vanjskopolitičkom planu. Pokazali ste da ste kredibilan partner i da uz pravi pristup i liderstvo možete rješavati najkomplikovanija pitanja na konstruktivan način, sa željom da dođete do rješenja, vodeći istovremeno računa o vitalnim nacionalnim interesima. To na Balkanu nije često. Dobrosusjedska saradnja i evropska perspektiva regiona nema alternativu i u tom duhu treba pristupati međusobnim odnosima i rješavanju otvorenih pitanja.

Crna Gora i Sjeverna Makedonija dijele iste vrijednosti i vanjskopolitička opredjeljenja.

U domenu regionalnih odnosa u prethodnom periodu sarađivali smo intenzivno u okviru Berlinskog procesa i Zapadnobalkanske šestorke, ali i u još oko 30 regionalnih organizacija i mehanizama. Cilj je jačanje povjerenja i snaženje procesa povezivanja regiona, koje nije na nivou na kojem mora biti u savremenom svijetu, što je ključni preduslov za dugoročni i održivi napredak i stabilnost na ovim prostorima. Ipak, očekuje nas još dosta posla. Moramo uložiti dodatne napore na implementaciji projekata i intenzivnije ekonomskoj saradnji, kako bi rezultati doveli do kvalitativnog napretka. Korak bliže ostvarenju ovog cilja jeste i potpisivanje

Sporazuma o smanjenju cijena usluga rominga u javnim mobilnim komunikacionim mrežama u regionu Zapadnog Balkana, koji predstavlja veliki podsticaj u kontekstu povezivanja kako zemalja, tako i privrede, odnosno stanovništva regiona, a u isto vrijeme daje značajan doprinos implementaciji Digitalne agende za Zapadni Balkan. Ubijeđen sam da će ne manju vrijednost u kontekstu regionalnog povezivanja dati i crnogorska inicijativa za formiranje Međunarodnog instituta za održive tehnologije za prostor Jugoistočne Evrope i, s tim u vezi, očekujemo da ova ideja dobije punu političku podršku na samitu Berlinskog procesa u Poznanju.

Svakako da je infrastrukturno i saobraćajno povezivanje oblast u kojoj je neophodno ostvariti još dosta rezultata. Crna Gora i Sjeverna Makedonija se ne graniče ali su u širem smislu susjedne države, a povezanost nije na nivou dostoјnom savremenog života u 21. vijeku. Danas ćemo, u tom kontekstu, govoriti i o mogućnostima otvaranja avio linije između Podgorice i Skoplja. Znamo koliko u okviru čitave agende povezivanja dominira tema infrastrukture. Za Crnu Goru, izgradnja prvog autoputa kao i vitalni značaj Jadransko-jonskog autoputa, kao dijela transevropske transportne mreže, nijesu samo nacionalni projekti već su i od regionalnog značaja, a isto gledamo i na svaki ostvareni napredak u tom smislu kod naših susjeda. Ili, recimo, kada je u pitanju energetika, i Crna Gora i Sjeverna Makedonija imaju snažnu potrebu za intenzivnjim investicijama u energetici, ali i slične razvojne potencijale. Dvije vlade, a posebno dvije nacionalne elektroprivrede, bi u tom smislu mogle značajno proširiti saradnju na planu razmjene iskustava u realizaciji novih investicija, a posebno razmotriti i mogućnost razrade zajedničkih regionalnih projekata i koordinisanog pristupa fondovima EU.

Kada je u pitanju zajednički strateški vanjskopolitički cilj članstva u EU, Crna Gora je na čelu procesa pregovora o pristupanju, a u pogledu ispunjavanja ukupnih kopenhaških kriterijuma smatramo da iskazujemo ozbiljan pristup kontinuiranim snažnim ekonomskim rastom, koji je u prošloj godini iznosio 4,9%. Radimo svoj posao bez opterećenja o dinamici, koja zavisi i od drugih faktora, kao što su izbori za Evropski parlament koji će se održati ovog vikenda. Nadamo se istovremeno i želimo da vjerujemo da će njihovi rezultati imati povoljne konsekvene na tok i kontinuitet pregovaračkog procesa i da neće donijeti neizvjesnost. Posebno se to odnosi na početak pregovora sa Sjevernom Makedonijom i Albanijom. Ubijeđen sam da će Evropska unija prepoznati napore koje je Vlada Sjeverne Makedonije uložila u posljednje dvije godine, kako rješavajući otvorena bilateralna pitanja sa susjedima, tako i kroz rezultate reformskih poduhvata na unutrašnjem planu. A vrednovanje postignutog znači samo jedno – otvaranje pregovaračkog procesa. S tim u vezi, još jednom želim da naglasim da crnogorska iskustva stečena u pregovaračkom procesu u potpunosti stoje na raspolaganju makedonskim institucijama.

Naše zemlje su u prethodnom periodu imale veoma plodonosnu saradnju u oblasti evroatlantske integracije. Crna Gora je bila jedna od prvih zemalja koja je ratifikovala Protokol uz Sjevernoatlantski sporazum o pristupanju Sjeverne Makedonije, 1. marta 2019. godine, a ponosni smo i što je poziv za članstvo u NATO-u Sjeverna Makedonija dobila u toku predsjedavanja Crne Gore Američko-jadranskom poveljom. Današnjim potpisivanjem Sporazuma o zaštiti i razmjeni tajnih podataka produbljujemo našu saradnju u sektoru bezbjednosti, a očekujemo da odnosi i veze dvije države u ovoj oblasti posebno ojačaju u trenutku kada Sjeverna Makedonija postane 30. članica NATO porodice.

Uvaženi predsjednič Zaev,
dragi ministri,

Posebnu pažnju u našim odnosima u narednom periodu treba usmjeriti na unapređenje ekonomske saradnje. Moramo uložiti dodatne napore u cilju valorizacije velikog potencijala u brojnim privrednim granama. Raduje činjenica što se danas održava i Biznis forum privrednika Sjeverne Makedonije i Crne Gore, koji će, siguran sam, dovesti do konkretnih rezultata i partnerstava. Iako je u prethodnoj godini robna razmjena bila najveća u prethodnih 5 godina i iznosila 38 miliona eura, ona je tek na nivou od cirka 1,5% na uvoznoj i na izvoznoj strani. Siguran sam da uz adekvatan pristup razmjena dobara može biti višestruko veća. Želim, takođe, da izrazim zadovoljstvo što makedonski građani u sve većoj mjeri prepoznaju crnogorsku turističku ponudu i što se iz godine u godinu povećava broj gostiju. Očekivanja su da se pozitivni trendovi u ovom kontekstu prelju i na ovu godinu, što su procjene koje uporište nalaze u podacima iz prva tri mjeseca ove godine.

Posebna je satisfakcija to što su, u domenu bilateralnih odnosa pojedini resori razvili odličnu saradnju, od čega posebno ističem oblast odbrane, vanjskih i unutrašnjih poslova, kulture, prosvjete i nauke. Imajući u vidu pozitivna iskustva ovih resora, zadovoljan sam što na današnjoj sjednici učestvuju ministri i onih resora u kojima postoji veliki prostor za razvoj odnosa, poput poljoprivrede, zdravstva i održivog razvoja. Nadam se da će na sličnim ili istim osnovama, i druga ministarstva nastaviti da sarađuju, posebno imajući u vidu interesovanje crnogorske strane da sa Sjevernom Makedonijom dinamiziramo i saradnju u oblasti saobraćaja, javne uprave, sporta i mladih.

Današnja sjednica dvije vlade biće krunisana potpisivanjem četiri sporazuma – Sporazuma o saradnji u oblasti životne sredine, Memoranduma o razumijevanju u oblasti zdravstva, Protokola o saradnji dva MUP-a o saradnji u oblasti evropske integracije i posebno Sporazuma između Vlade CG i Vlade RSM o uzajamnoj razmjeni i zaštiti tajnih podataka. Potpisivanjem ovih ugovora nastavićemo sa stvaranjem prepostavki za dalje unapređenje bilateralnih odnosa i produbljivanje saradnje u oblastima od obostranog interesa, kreirajući ujedno okvir za djelovanje u ovim veoma važnim oblastima.

Uz želju da rad današnja sjednica dvije vlade rezultira konkretnim idejama, koje će prijateljstvu naše dvije države dati na dodatnoj vrijednosti.

Zahvaljujem na pažnji.

Kontakt: Služba za odnose s javnošću Vlade Crne Gore

T: +382 20 482 828

F: +382 20 482 938

E: pr@gov.me